

Nr 499

Av herr **Bergh**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379), m. m.*

Enligt 29 a § punkt 2 i det i proposition nr 160 framlagda förslaget till förordning om ändring i taxeringsförordningen skall rörelseidkare samt jordbrukare, som redovisar sin inkomst enligt bokföringsmässiga grunder med räkenskapsavslutning medelst vinst- och förlustkonto, i självdeklarationen lämna uppgifter om bl. a. "huru värdesättningen å lager samt fordringar skett".

Innebörden i detta stadgande synes något oklar. Avsikten därmed kan inte gärna vara att i deklarationen skall lämnas detaljuppgifter angående värdesättningen av lagertillgångar eller att beträffande värdesättningen av fordringar skall krävas redogörelse för de nedskrivningar, som till äventyrs skett vid tidigare bokföring å sedan flera år tillbaka av den skattskyldige innehavda fordringar. Om deklarationen skall belastas med dylika uppgifter, blir ju deklarationsmaterialet fullständigt ohanterligt till föga båtnad för taxeringsarbetet men orimligt betungande för den skattskyldige. Stadgandet borde, synes det mig, förtydligas så, att därav klart framgår, att uppgift skall lämnas om de grunder som tillämpats vid bokslutet för det beskattningsår varom fråga är vid värdesättningen av in- och utgående lager samt fordringar.

I nyssnämnda paragraf har även föreslagits, att uppgifter skall lämnas om "huru det bokföringsmässiga vinstresultatet justerats till överensstämmelse med de för den skattemässiga inkomstberäkningen stadgade grunderna". Stadgandet är som synes allmänt hållet. Skattelagssakkunniga synes däri vilja lägga in den tolkningen, att å rörelsebilagan skulle redovisas bl. a. samtliga reparations- och nybyggnadskostnader. Häremot synes i och för sig intet vara att erinra, men stadgandet kan dock icke rimligen få innebära, att självdeklarationen skall innehålla en specifikation av dessa eller andra i stadgandet åsyftade poster. För särskilt större företag skulle en dylik obligatorisk uppgiftsskyldighet bli utomordentligt betungande och resultera i ett ohanterligt deklarationsmaterial, ofta omfattande kanske hundratal sidor. Om i särskilda fall specifikation anses erforderlig och sådan genom anmaning infordras, måste under alla förhållanden en med hänsyn till arbetets omfattning tillräcklig tidsfrist lämnas.

Finansministern vitsordar (sid. 201), att den i de ovannämnda punk-

terna stadgade uppgiftsskyldigheten i och för sig är förhållandevis vidsträckt, men anser, att den "får sin naturliga begränsning genom avfattningen av däremot svarande frågor i deklarationsblanketterna". Däri kunde alltså genom exemplifiering eller på annat sätt en närmare precisering av "stadgandets sakliga innebörd" uppnås.

Finansministern förordar således att i taxeringsförordningen skall införas stadganden om en vidsträcktare uppgiftsskyldighet än vad som avses skola utkrävas. Dylika lagstiftningsprinciper kan icke godtagas. I en av Kungl. Maj:t och riksdagen given författning bör uppenbarligen icke föreskrivas en uppgiftsskyldighet, som skulle föranleda ett orimligt arbete för åtskilliga skattskyldiga och tillföra taxeringsmyndigheterna granskningsmaterial av så ohanterlig omfattning, att det icke skulle kunna bemästras, vare sig avsikten är att utkräva denna vidsträckta uppgiftsskyldighet eller ej. Det ligger i sakens natur, att då det gäller att vinna upplysning om de förhållanden varom här är fråga bokföringsgranskning ofta är att föredraga. Enligt min uppfattning bör stadgandet kompletteras med bestämmelsen att specifikation av de särskilda posterna icke är erforderlig.

31 § första stycket sista meningen i förevarande författningsförslag lyder: "Har den deklarationsskyldige upprättat särskilt balanskonto, som avviker från balansräkningen, skall han vid deklarationen foga bestyrkt avskrift av sådant konto." Samma föreskrift fanns i de skattelagssakkunnigas förslag.

Även detta stadgande synes oklart. Meningen kan knappast vara, att den deklarationsskyldige skulle vara pliktig framlägga interna, preliminära beräkningar, som föregått bokslutet. I propositionen lämnas inga uppgifter till ledning vid stadgandets tolkning.

Jag hemställer att för förtydligande av stadgandet efter ordet "deklarationsskyldige" insättes "i det bokslut, som ligger till grund för självdeklarationen".

I 142 § föreslås straffbestämmelser för den som underlåter avlämna vissa uppgifter.

Den väsentligt utvidgade uppgiftsskyldigheten till ledning för annans taxering, som föreslås i den föreliggande propositionen, måste befaras bli betungande för de uppgiftsskyldiga, och dessa får säkerligen i åtskilliga fall svårt att sätta sig in i och efterleva de talrika invecklade nya bestämmelserna. Sålunda skall exempelvis jämlikt 33 § 1 mom. 1 d en hantverkare, som innehar en egnahemsfastighet, vari han bedriver sin rörelse, avgöra huruvida den som verkställt reparationsarbeten för minst 100 kr. i verkstadslokalen enligt lag varit bokföringsskyldig eller ej och, om så ej varit fallet, avlämna kontrolluppgift. Om arbete av vad slag det vara må

utföres i den till bostad använda delen av byggnaden eller om något arbete utföres å en byggnad, som innehaves av en löntagare, skall uppgift lämnas, därest kostnaden uppgått till 500 kr., därvid likaledes skall avgöras, huruvida den som utfört arbetet enligt lag varit bokföringsskyldig. För hantverkaren gäller det även att avgöra, huruvida arbetet å fastigheten skall anses hänförligt till den för rörelsen använda delen eller till den del som användes till bostad. Även om svårighetsgraden att efterleva den mängd föreskrifter av olika slag, taxeringsförordningen enligt förslaget komme att innehålla, är skiftande, torde samtliga de i 142 § angivna författningsrummen icke sällan bli lika besvärliga att tillämpa som det ovan angivna.

Med hänsyn till det värde ifrågavarande uppgifter kan väntas få för taxeringskontrollen anser jag mig, om ock med tvekan, icke böra motsätta mig de därom föreslagna bestämmelserna, men jag finner det obilligt att stadga ovillkorlig straffpåföljd för varje fall av underlåtenhet att fullgöra en så vidsträckt, genom invecklade bestämmelser reglerad uppgiftsskyldighet, omfattande de mest skiftande grupper av medborgare, som i propositionen föreslås. Jag anser därför att den i 142 § stadgade straffpåföljden för försummelse att efterkomma föreskrifterna i de däri angivna författningsrummen icke bör inträda, därest skälig anledning till underlåtenheten visas föreligga.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte antaga det i Kungl. Maj:ts proposition nr 160 framlagda förslaget till förordning om ändring i taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379) med de ändringar av 29 a §, 31 och 142 §§, som framgår av följande lydelse.

29 a §.

Därest inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet redovisas enligt bokföringsmässiga grunder med räkenskapsavslutning medelst vinst- och förlustkonto, skall självdeklaration utöver vad eljest är föreskrivet innehålla:

- 1) uppgift, såvitt angår rörelse, om storleken av omsättningen;
- 2) uppgifter om de grunder, som tillämpats vid värdesättningen å lager samt fordringar;
- 3) uppgift huru det bokföringsmässiga vinstresultatet justerats till överensstämmelse med de för den skattemässiga inkomstberäkningen stadgade grunderna, därvid dock specifikation av de särskilda posterna icke är erforderlig;
- 4) uppgifter rörande i räkenskaperna gjorda avdrag för värdeminskning;

5) uppgifter rörande gjorda avdrag för avsättningar till pensions- eller andra personalstiftelser eller till fonder eller stiftelser av annat slag;

6) uppgift om vad den skattskyldige i varor, penningar eller annat uttagit ur näringsverksamheten eller annorledes använt för bestridande av levnadskostnader eller eljest för utgifter, som icke äro hänförliga till omkostnader i verksamheten, så ock om andra förmåner som den skattskyldige åtnjutit av rörelsen eller jordbruksfastigheten;

7) uppgift om belopp, som vid inkomstberäkningen avdragits såsom rese- och representationskostnader, i den mån sådant belopp icke utgivits till anställda och upptagits å kontrolluppgifter rörande dessas förmåner, dock att, därest lämnandet är förenat med synnerliga svårigheter, uppgiften skall lämnas först efter anmaning; samt

8) uppgift om verkställda nedskrivningar av värdet å rättigheter till leverans av omsättningstillgångar samt maskiner och andra inventarier.

Redovisas inkomst av rörelse enligt bokföringsmässiga grunder men utan räkenskapsavslutning medelst vinst- och förlustkonto, skall beträffande innehållet i självdeklaration i tillämpliga delar gälla vad ovan sägs.

31 §.

Vid självdeklaration för deklarationsskyldig, som under beskattningsåret varit skyldig föra räkenskaper eller som, utan att sådan skyldighet förelegat, under beskattningsåret fört räkenskaper i av honom bedriven rörelse, skall fogas bestyrkt avskrift av balansräkning för beskattningsåret och balansräkning för det närmast föregående räkenskapsåret samt av vinst- och förlusträkning för beskattningsåret, om sådan räkning ingått i bokföringen. Har den deklarationsskyldige i det bokslut, som ligger till grund för självdeklarationen, upprättat särskilt balanskonto, som avviker från balansräkningen, skall han vid deklarationen foga bestyrkt avskrift av sådant konto.

Vid självdeklaration, som ovan sägs, skola vidare fogas uppställningar enligt formulär, som fastställas av riksskattenämnden, med uppgifter erforderliga för tillämpning av gällande bestämmelser rörande avdrag för värdeminskning, så ock utdrag av räkenskaperna till styrkande av dessa uppgifter.

För aktiebolag, ekonomisk förening och ömsesidigt försäkringsbolag skall avlämnas bestyrkt avskrift eller tryckt exemplar av förvaltnings- och revisionsberättelser, som avgivits för beskattningsåret.

För inländsk försäkringsanstalt skall avlämnas bestyrkt avskrift av protokoll eller annan handling, som utvisar, huru vinst- och förlusträkningen samt balansräkningen för beskattningsåret slutgiltigt fastställts samt huru vinsten för samma år disponerats. Vad sålunda stadgats skall

dock icke gälla beträffande försäkringsanstalt, som drivit enbart livförsäkringsrörelse.

Idkare av — — — är belägen.

142 §.

Den, som ej behörigen fullgör vad honom enligt 18, 19, 23, 32 a, 33 eller 34 §§, 35 § 1, 2 eller 3 mom., 35 b §, 40 a § 1, 2 eller 3 mom. eller 42 § 4 mom. andra stycket åligger och icke visar skälig anledning till sin underlåtenhet, skall, där ej försummelsen eljest är med straff belagd, böta högst trehundra kronor. Vad nu sagts gälle ock om den, som ej behörigen fullgör vad honom åligger jämlikt förordnande, som meddelats enligt 35 a § eller 42 § 4 mom. tredje stycket eller 42 § 5 mom.

Stockholm den 19 april 1955

Ragn. Bergh
